

Встановлюємо умову в тендерній документації щодо обґрунтування аномально низької ціни

Необґрунтований демпінг ціни учасником тендеру з метою виграти в подальшому може призвести до такого ж необґрунтованого підняття ціни при виконанні договору про закупівлю, чи інших перешкод його виконання. Одним із способів забезпечення замовника від необґрунтованого демпінгу є визначення електронною системою закупівель аномально низької ціни.

Поглянемо на практику Органу оскарження, щоб вміти правильно встановити умову в тендерній документації щодо обґрунтування аномально низької ціни.

Пунктом 3 частини 1 статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII встановлено, що аномально низька ціна тендерної пропозиції — ціна / приведена ціна найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції за результатами аукціону, яка є меншою на 40 або більше відсотків від середньоарифметичного значення ціни / приведеної ціни тендерних пропозицій інших учасників на початковому етапі аукціону, та/або є меншою на 30 або більше відсотків від наступної ціни / приведеної ціни тендерної пропозиції за результатами проведеного електронного аукціону. Аномально низька ціна визначається електронною системою закупівель автоматично за умови наявності не менше двох учасників, які подали свої тендерні пропозиції щодо предмета закупівлі або його частини (лота).

Відповідно до частини 14 статті 29 Закону № 922 учасник, який надав найбільш економічно вигідну тендерну пропозицію, що є аномально низькою, повинен надати **протягом одного робочого дня** з дня визначення найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції обґрунтування в довільній формі щодо цін або вартості відповідних товарів, робіт чи послуг тендерної пропозиції.

Замовник може відхилити аномально низьку тендерну пропозицію, у разі якщо учасник не надав належного обґрунтування вказаної у ній ціни або вартості, та відхиляє аномально низьку тендерну пропозицію у разі ненадходження такого обґрунтування протягом строку, визначеного абзацом першим цієї частини.

Обґрунтування аномально низької тендерної пропозиції може містити інформацію про:

досягнення економії завдяки застосованому технологічному процесу виробництва товарів, порядку надання послуг чи технології будівництва;

сприятливі умови, за яких учасник може поставити товари, надати послуги чи виконати роботи, зокрема спеціальна цінова пропозиція (знижка) учасника;

отримання учасником державної допомоги згідно із законодавством.

Згідно з [абзацом 7 пункту 1 частини 1 статті 31 Закону № 922](#) замовник відхиляє тендерну пропозицію із зазначенням аргументації в електронній системі закупівель у разі, якщо учасник процедури закупівлі не надав обґрунтування аномально низької ціни тендерної пропозиції протягом строку, визначеного в [частині 14 статті 29 Закону № 922](#).

Важливо: виходячи зі змісту норм законодавства у сфері публічних закупівель, конкретно не визначено, яким саме чином та у якій формі учасник повинен надати обґрунтування аномально низької ціни. У такому випадку учасник, ціна якого визначена аномально низькою, вправі надати обґрунтування довільного змісту.

Замовник може і не погоджуватись із таким обґрунтуванням, проте, оскільки тендерною документацією не визначено механізму та форми надання такого обґрунтування, замовник не в змозі відхилити тендерну пропозицію такого учасника на підставі [абзацу 7 пункту 1 частини 1 статті 31 Закону № 922](#).

Такої ж позиції дотримується Постійно діюча адміністративна колегія Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель за своєю сталою практикою, зокрема згідно з рішенням від 25.08.2022 № 540-р/пк-пз.

Проте якщо тендерна документація буде містити конкретні умови надання такого обґрунтування, в разі визначення ціни тендерної пропозиції учасника аномально низькою у замовників з'явиться механізм належного застосування норми [абзацу 7 пункту 1 частини 1 статті 31 Закону № 922](#) у випадку невиконання таких умов.

Розглянемо приклад схожого випадку з точки зору практики Колегії.

Рішення Колегії від 11.08.2022 № 5390-р/пк-пз, закупівля [№ UA-2022-06-22-001262-a](#)

Обставина розгляду скарги

Тендерною документацією встановлено умови, за якими учасник, який надав найбільш економічно вигідну тендерну пропозицію, що є аномально низькою, повинен надати

протягом одного робочого дня з дня визначення найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції **обґрунтування в довільній формі** щодо цін або вартості відповідних товарів, робіт чи послуг пропозиції **та додати до пояснення кошторис**.

Ціна тендерної пропозиції учасника, який є скаржником за згаданим рішенням Колегії, визначена аномально низькою. У строк, встановлений [частиною 14 статті 29 Закону № 922](#) і умовами тендерної документації, цей учасник завантажив лише обґрунтування та не додав до них кошторису.

У зв'язку з цим, керуючись нормою [абзацу 7 пункту 1 частини 1 статті 31 Закону № 922](#), замовник відхилив тендерну пропозицію скаржника.

Позиція скаржника

Не погоджуючись із рішенням про відхилення своєї пропозиції, скаржник просив Колегію зобов'язати замовника скасувати своє рішення.

Скаржник зазначає, що в наданому обґрунтуванні чітко зазначено, чому було запропоновано аномально низьку ціну, зокрема:

використання автоматизованого програмного забезпечення із застосуванням ГІС-технологій, що забезпечує оптимізацію та оперативність виконання послуг та робіт на підприємстві, що сприяє скороченню загальних витрат та строків виконання;

в умовах воєнного стану в Україні, пов'язаного з військовою агресією, учасник вважає за необхідне та має можливість надати максимально економічно обґрунтовану цінову пропозицію з метою якісного надання послуг за предметом закупівлі та заощадження бюджетних коштів.

Обґрунтування аномально низької тендерної пропозиції у розумінні [Закону № 922](#) може містити інформацію, зокрема, про *досягнення економії завдяки застосованому технологічному процесу виробництва, який сприяє якісному виробництву товару, порядку надання послуг по вигідних для замовників цінах, що з урахуванням зазначеного дає змогу зменшувати вартість надання послуг*.

Таким чином, учасник, як надавач послуг, має можливість застосувати знижку на послугу і готовий надати її по вартості по всій закупівлі за ціною, вказаною в тендерній пропозиції.

Позиція Колегії

Колегією встановлено, що разом з обґрунтуванням аномально низької ціни тендерної пропозиції не надано кошторису, що вимагався умовами тендерної документації.

Посилаючись на згадані вище норми [Закону № 922](#) та умови тендерної документації, враховуючи обґрунтування аномально низької ціни скаржника, Колегія дійшла висновку,

що пропозиція скаржника була правомірно відхилена замовником з наведеної вище підстави, у зв'язку з чим відсутні підстави для задоволення скарги в цій частині.

Таким чином, Колегія постановила відмовити в задоволенні скарги.

Висновок

Для уникнення непорозумінь щодо неналежного обґрунтування учасником аномально низької ціни замовнику доцільно встановити в умовах тендерної документації механізм та форму надання такого обґрунтування.

Якщо тендерною документацією на закупівлю робіт конкретно не встановлено вимог до обґрунтування аномально низької ціни, учасник може скористатись [прикладом обґрунтування аномально низької ціни тендерної пропозиції](#), що розміщений на порталі RADNUK.COM.UA.

Читайте також публікації:

[Недостовірність інформації встановлюється не лише за відповіддю на звернення замовника;](#)

[Коротко про головне: аномально низька ціна;](#)

[Аномально низька ціна товару: обґрунтовуємо правильно!](#)